

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Сергій ОКОВИТИЙ

« 30 » 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи

Олег МАРЕНКОВ

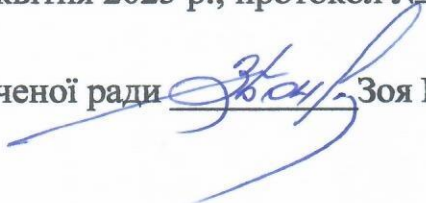
« 30 » 05 2025 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПРАНТУРИ

для здобуття ступеня доктора філософії
на основі освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
за спеціальністю А6 СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА
освітньо-наукова програма СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА

Розглянуто на засіданні вченої ради
факультету психології та спеціальної освіти
від «22» квітня 2025 р.; протокол № 8

Голова вченої ради Зоя БОНДАРЕНКО

Дніпро-2025

Розробники програми:

1. Іванчук С.А. д.п.н., в.о. завідувача кафедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти;
2. Мога М.Д., д.п.н., професор кафедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти;
3. Нічуговська Л.І., д.п.н., професор кафедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти;
4. Ніколенко Л.М., к.п.н., доцент кафедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти.

Гарант ОНП

(підпис)

Микола МОГА
(Ім'я та прізвище)

Програма ухвалена на засіданні кафедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти від «04» квітня 2025 р., ПР № 9

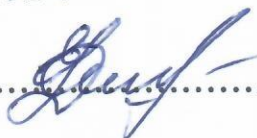
В.о. завідувачки кафедри педагогіки,
дошкільної та спеціальної освіти

Сабіна ІВАНЧУК

та на засіданні науково-методичної ради факультету психології та спеціальної освіти «21» квітня 2025 р., ПР № 4

Голова науково-методичної ради Олена ДИСА

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Програма іспиту при поновленні/переведенні до аспірантури передбачає перевірку здатності вступника до опанування освітньої програми для здобуття ступеня доктора філософії.

Програма іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю А6 Спеціальна освіта (Освітньо-наукова програма – Спеціальна освіта) містить питання з таких навчальних дисциплін:

№	Найменування розділу
1	Логопедія з практикумом
2	Спеціальна педагогіка
3	Педагогіка з історією науки
4	Спеціальна психологія
5	Основи інклюзивної освіти

ДЕТАЛІЗОВАНА СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Розділ 1. «ЛОГОПЕДІЯ З ПРАКТИКУМОМ»

Тема 1. Етіопатогенез дислалій. Визначення та характеристика дислалії. Причини дислалії. Форми дислалії. Види дислалії. Дефекти відтворення звуків мовлення. Принципи логопедичного впливу при дислалії. Методи логопедичної корекції дислалії. Методика корекційної роботи при дислалії.

Тема 2. Етіопатогенез дизартрії. Визначення та характеристика дефекту при дизартрії. Характеристика відділів мовленнєво-рухового апарату. Симптоми та синдроми дизартрій. Клініко-фізіологічні аспекти дизартрій. Причини виникнення дизартрії. Клініко-психологічна характеристика дітей із дизартрією. Психолінгвістичні аспекти дизартрії. Класифікація дизартрій. Три ступені дизартрії.

Тема 3. Обстеження дитини із дизартрією. Принципи логопедичного обстеження. Напрями та особливості обстеження дитини із дизартрією. Характеристика пізнавальної діяльності дітей із дизартрією. Мета та зміст обстеження дітей із дизартрією.

Тема 4. Корекційна робота при дизартріях. Основні напрями корекції мовлення при дизартріях. Система корекційно-педагогічної роботи при дизартріях: основні положення, етапи. Вироблення контролю за положенням роту. Артикуляційна гімнастика. Розвиток голосу. Корекція мовленнєвого дихання. Розвиток відчуттів артикуляційних рухів та артикуляційного праксису. Корекція звуковимови. Особливості відновлюваної роботи з дітьми з дизартрією.

Тема 5. Стерта дизартрія. Методика логопедичної корекції. Характеристика дефекту при стертій дизартрії. Особливості мовлення дитини зі стертою дизартрією. Особливості діагностики стертої дизартрії. Особливості

логопедичної роботи при стертій дизартрії. Методика подолання фонетичних порушень при стертій дизартрії.

Тема 6. Етіопатогенез ринології. Визначення, поширеність та патогенез ринології. Етіологічні чинники виникнення вроджених вад обличчя. Класифікація незрощень. Механізм мовлення у нормі та при ринологіях. Основні форми ринології. Характеристика мовлення дитини з ринологією. Особливості соматичного та психічного розвитку дитини з ринологією.

Тема 7. Логокорекційна робота з подолання ринології. Основні принципи логопедичної роботи при ринології. Основні принципи логопедичної роботи при відкритій логопедії. Логопедична робота у доопераційний період: підготовчий та основний періоди. Особливості логопедичної роботи після операції.

Тема 8. Характеристика фонетико-фонематичним недорозвинення мовлення (ФФНМ). Поняття про фонетичний та фонематичний слух, сприймання. Вплив порушень фонематичного слуху на розвиток усного мовлення дитини. Ієрархія фонематичних процесів в онтогенезі. Психолого-педагогічна характеристика дітей із ФФНМ. Обстеження дітей із ФФНМ. Організація роботи в групах для дітей із ФФН. Програма навчання дітей із ФФН. Корекція ФФН у дітей дошкільного віку. Корекція ФФН у дітей шкільного віку.

Тема 9. Етіопатогенез загального недорозвинення мовлення (ЗНМ). Поняття загального недорозвинення мовлення. Причини та механізми загального недорозвинення мовлення. Клінічні групи дітей із ЗНМ. Рівні ЗНМ, їх характеристика. Корекційна робота при ЗНМ на кожному з етапів навчання.

Розділ 2 «СПЕЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА»

Тема 1. Загальні засади корекційної психопедагогіки. Предмет і завдання корекційної психопедагогіки, її зв'язки зі спеціальною психологією та медициною. Галузі корекційної психопедагогіки (сурдопедагогіка, тифлопедагогіка, логопедагогіка, корекційна психопедагогіка, ортопедагогіка). Основні поняття корекційної психопедагогіки. Значення курсу «Корекційна психопедагогіка» в системі підготовки сучасного педагога. Розуміння норми і аномалії у психофізичному розвитку особистості. Екзогенні та ендогенні причини порушень психофізичного розвитку. Загальні та специфічні закономірності розвитку, навчання і виховання аномальних дітей.

Тема 2. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при глибоких порушеннях інтелекту. Діти із порушеннями інтелектуального розвитку. Поняття, ступені і форми порушень інтелектуального розвитку. Основні психологічні особливості розвитку та навчально-пізнавальної діяльності учнів із порушеннями інтелектуального розвитку. Диференційований та індивідуальний підхід до дітей із порушеннями інтелектуального розвитку в процесі навчання. Особливості змісту освіти дітей із порушеннями інтелектуального розвитку. Учень із порушеннями інтелектуального розвитку в дитячому колективі. Опора на позитивні якості і переважно збережені можливості дитини в корекційно-виховному процесі.

Основні психолого-педагогічні «правила» підходу до дітей із порушеннями інтелектуального розвитку в умовах інклюзивного навчального середовища.

Тема 3. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при затримці психічного розвитку (ЗПР). Діти з затримкою психічного розвитку. Проблема вивчення, навчання та виховання дітей із ЗПР. Типологія ЗПР (класифікація К.С. Лебединської). Особливості психічних процесів дітей із ЗПР та їх навчальної діяльності. Зміст освіти дітей із ЗПР. Індивідуальний підхід до дітей із ЗПР в умовах інклюзивного навчання.

Тема 4. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при порушеннях емоційно-вольової сфери та соціальної поведінки. Діти з порушеннями емоційно-вольової сфери та соціальної поведінки. Види порушень емоційно-вольової сфери. Адаптивна поведінка дітей та підлітків. Психічні стани учнів та їх вплив на навчальну діяльність, поведінку і формування характеру. Дитячий аутизм. Роль педагога та психолога у діагностиці, попередженні та корекції порушень емоційно-вольової сфери та соціальної поведінки. Детермінуюче та корекційно-педагогічне значення колективних форм діяльності дітей із вадами емоційно-вольового розвитку та поведінки.

Тема 5. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при порушеннях зору (питання тифлопедагогіки). Об'єкт, предмет та завдання тифлопедагогіки. Зв'язок тифлопедагогіки з іншими науками. Система освітніх закладів для дітей з порушеннями зору. Організація допомоги дітям з порушеннями зору в Україні. Теорія та практика навчання дітей з порушеннями зору. Корекційно-виховна робота в школах для слабкозорих дітей та незрячих дітей. Законодавча база тифлопедагогіки.

Тема 6. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при порушеннях опорно-рухового апарату (питання ортопедагогіки). Діти з порушенням опорно-рухового апарату та моторного розвитку. Дитячий церебральний параліч. Врахування особливостей порушень моторної сфери у різних видах навчальної діяльності дітей, організації їх спілкування та участі у позакласній роботі. Комплексні порушення психофізичного розвитку дітей, їх види та врахування в умовах інклюзивного навчального середовища.

Тема 7. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при порушеннях слуху (питання сурдопедагогіки). Сурдопедагогіка як наука. Об'єкт, предмет та завдання сурдопедагогіки. Місце сурдопедагогіки серед інших спеціальних наук. Педагогічна класифікація дітей з порушенням слуху. Методи діагностики порушень слуху. Дактильна абетка та жестова українська мова: зміст дактильної абетки та жестової мови (побутового вжитку). Заклади освіти для дітей з порушеннями слуху. Зміст та організація навчання дітей з порушенням слуху. Принципи, методи та засоби навчання дітей з порушенням слуху. Громадські об'єднання та освіта осіб з порушеннями слуху поза державним сектором.

Розділ 3 «ПЕДАГОГІКА З ІСТОРІЄЮ НАУКИ»

Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину. Педагогіка як наука про виховання людини. Об'єкт, предмет і функції педагогіки. Історія виникнення та розвитку педагогічної думки. Взаємозв'язок педагогіки з іншими науками. Структура науки педагогіки. Методологія та методи педагогічних досліджень.

Тема 2. Проблема розвитку особистості та їх значення для виховання. Поняття про особистість, її розвиток та формування. Роль спадковості, середовища й діяльності в розвитку особистості. Взаємозв'язок зовнішніх і внутрішніх умов розвитку. Внутрішні суперечності як рушійні сили розвитку. Виховання, навчання і розвиток особистості. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості.

Тема 3. Теорія виховання. Сутність, зміст процесу виховання. Процес виховання, його структура і рушійні сили. Мета і завдання виховання. Закономірності виховання. Принципи виховання. Основні напрями виховання. Методи виховання. Організаційні форми виховної роботи. Позакласна виховна робота. Колективні творчі справи. Колективне планування виховної роботи. Позашкільні заклади в системі освіти і виховання. Формування колективу, його вплив на виховання особистості. Класний керівник. Функції, напрями і форми роботи.

Тема 4. Теорія навчання. Дидактика як галузь педагогіки, її виникнення і розвиток. Зв'язок дидактики з іншими науками. Категорії дидактики. Загальна характеристика змісту освіти. Компетентнісний підхід до змісту освіти. Освітня система в Україні. Стандарти освіти. Навчальні програми та плани. Основні джерела змісту освіти. Структура та організація процесу навчання. Основні функції та компоненти процесу навчання. Закономірності і принципи навчання. Методи навчання та їх класифікація.

Тема 5. Сучасні педагогічні технології. Проблемно-розвиваюче навчання. Проблемна ситуація як умова пізнавальної активності учнів. Класифікація методів проблемно-розвивального навчання. Програмоване навчання. Розвивальне навчання. Інтерактивне навчання. Технології онлайнового навчання. Проектне навчання.

Тема 6. Форми організації навчання. Організаційні форми навчання. Урок – основна форма організації навчання. Дистанційне навчання. Практикуми. Факультативні заняття. Навчальна екскурсія. Додаткові групові, індивідуальні заняття. Домашня навчальна робота учнів. Самостійна робота.

Тема 7. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю учнів. Сутність, закономірності, принципи, функції, види і форми контролю знань, умінь і навичок учнів. Формувальне оцінювання успішності учнів в сучасній українській школі.

Тема 8. Школознавство. Принципи управління освітою. Структура управління освітою в Україні. Управління закладом освіти. Планування та облік роботи школи. Управлінські органи в школі. Види, форми й методи внутрішнього контролю.

Тема 9. Сучасний учитель, його діяльність і професійне зростання. Основні функції, ознаки педагогічної діяльності. Компоненти педагогічної

діяльності. Професійні знання, уміння, здібності й якості сучасного вчителя. Педагогічна компетентність вчителя. Педагогічне спілкування – основа професійної діяльності вчителя.

Розділ 4 «СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

Тема 1. Спеціальна психологія як наука та її місце серед соціальних та біологічних наук. Визначення спеціальної психології. Мета та завдання спеціальної психології та її місце в системі наукового знання. Категоріально-понятійний апарат спеціальної психології. Принципи спеціальної психології.

Тема 2. Методологія спеціальної психології. Концептуальні джерела спеціальної психології. Загальна характеристика методів спеціальної психології. Мозкова організація вищих психічних функцій.

Тема 3. Атипії психічного розвитку. Роль біологічних та соціальних детермінант у генезі порушень розвитку. Мозкові системи та генез порушень розвитку. Різні підходи до класифікації атипій психічного розвитку, їх аналіз. Моделі атипового розвитку.

Тема 4. Нормальний та атиповий розвиток особистості. Загальні та специфічні закономірності атипового розвитку. Порушення інтелекту та мовлення при відхиленнях у психічному розвитку. Процес мислення та його порушення у дітей. Особливості розвитку мислення при атипіях розвитку.

Тема 5. Психологічні особливості дітей із різними порушеннями психічного розвитку. Специфічні психологічні характеристики дітей з сенсорними порушеннями. Особливості дітей з затримкою психічного розвитку. Особливості розвитку дітей з порушеннями розумового розвитку. Специфічні особливості дітей з розладами особистості. Специфічні особливості дітей з дитячим аутизмом. Особливості дітей з дитячим церебральним паралічем.

Розділ 5 «ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ»

Тема 1. Філософія інклюзивної освіти. Історія відношення суспільства та держав до осіб з особливими освітніми потребами (ООП). Міжнародне законодавство щодо сфери інклюзивної освіти. Законодавчі засади інклюзивної освіти в Україні.

Тема 2. Створення умов для активної участі в житті суспільства дітей з особливими освітніми потребами. Сучасний стан системи інклюзивної освіти в Україні та за кордоном. Форми навчання в умовах інклюзії. Забезпечення безбар'єрного доступу до освіти особам з ООП.

Тема 3. Інтегрування дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір. Відбір та зарахування дітей з ООП до освітніх закладів. Поняття про «індекс інклюзії». Особистість вчителя в інклюзивній освіті. Асистент вчителя, його права та обов'язки. Індивідуальний та диференційований підхід в інклюзії.

Тема 4. Інклюзивна освіта в педагогіці та практиці діяльності школи. Індивідуальна програма розвитку дитини та її компоненти. Команда супроводу

дитини з ООП, обов'язки та права кожного члена команди супроводу, роль батьків у складанні ІПР. Додаткові освітні послуги в інклюзивному освітньому середовищі.

Тема 5. Організація діяльності інклюзивної школи. Особливості управління інклюзивною школою. Методичні рекомендації щодо реалізації цілей інклюзивної школи. Етика спілкування та допомога дорослому з особливими потребами.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ДО РОЗДІЛУ 1 «ЛОГОПЕДІЯ З ПРАКТИКУМОМ»

1. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник / за ред. А.М. Богуш. Вид. 2-ге, доповнене. Київ: «Слово», 2015. 704 с.
2. Дислалія [навчальний посібник] / М. К. Шеремет, О. В. Ревуцька. Київ : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009. 160 с.
3. Іншаков А. Є., Іншакова І. Є. Спеціальна методика розвитку мовлення дітей з ТПМ. Навчально-методичний посібник до курсу (для студентів бакалаврату спеціальності 016 Спеціальна освіта. Логопедія). Кривий Ріг: КДПУ. 2021. 285 с.
4. Ковшар О.В. Формування комунікативної компетентності дітей старшого дошкільного віку з мовленнєвими порушеннями засобом дидактичних ігор : навчально-методичний посібник. Кривий Ріг: КДПУ, 2022. 62 с.
5. Конопляста С.Ю. Риноалалія від А до Я: монографія. Київ: Книга-плюс, 2015 312 с.
6. Логопедія. Підручник. За ред. М.К. Шеремет. вид. 3-тє, перер. та доповн. Київ: «Слово», 2018. 776 с.
7. Соботович Є.Ф. Вибрані праці з логопедії. / Укл. В.В.Тищенко, Є.Ю.Линдіна. Київ: «Видав. дім Дмитра Бураго», 2015. 311 с.

ДО РОЗДІЛУ 2 «СПЕЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА»

1. Дегтяренко Т.М., Вавіна Л.С. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. 302 с.
2. Єременко І. Г. Дидактичні основи уроку в допоміжній школі. Київ: Рад. Школа. 2006. 130 с.
3. Засенко В.В., Кульбіда С.В. Дактилологія. Енциклопедія сучасної України. Т. 7. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень, 2008. 496 с.
4. Кас'яненко О. М. Спеціальна педагогіка: збірник тестів з дисципліни «Спеціальна педагогіка» для здобувачів денної форми навчання, спеціальності 016 «Спеціальна освіта»/ укладач О. М. Кас'яненко, Мукачєво: МДУ: 2022- 47с

5. Кульбіда С.В. Українська дактилологія: наук.-метод. посібник. Київ: Пед. думка, 2007. 256 с.
6. Миронова С.П. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник. К-П: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. 312 с.
7. Паламар О.М. Навчання основ граматики та правопису дітей з порушеннями зору: навч. посіб. Київ : 2009. 106 с.
8. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: в 2 ч. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. Ч.1. 241 с. Ч.2. 223 с.
9. Синьова Є.П. Тифлопедагогіка. Теорія виховання сліпих та слабозорих дітей. Київ, 2009. 212 с.
10. Синьова Є. П., Федоренко С. В. Тифлопедагогіка: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018.- 325с.
11. Спеціальна педагогіка з основами спеціальної дидактики: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів з курсу за змішаного формою навчання: Частина II / І.В. Середа, В. А. Кисличенко. Миколаїв, 2021.-198с
12. Спеціальна педагогіка і психологія : сучас. термінол. словник / за ред. Л.І. Прохоренко, В.В. Засенка. Київ : Генеза, 2024. 272 с.
13. Спеціальна педагогіка: навч.посіб.для студ.вищ.навч.закл./О.В. Мартинчук, І.М. Маруненко, К.В. Луцького та ін. - К. Київ ун-т імені Бориса Грінченка, 2017-364с
14. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник / С.П. Миронова, О. В. Гаврилов, М. П. Матвеева. - Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010.- 264 с.

ДО РОЗДІЛУ 3 «ПЕДАГОГІКА З ІСТОРІЄЮ НАУКИ»

1. Вітвицька С.С Педагогіка вищої школи. 2-ге видання. Підручник, Центр учбової літератури. 2022. 384 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: Нав. посіб. Вид. 4-те, перероб., доп. Київ: Академвидав, 2014. 616 с.
3. Зайченко І. В. Історія педагогіки: у двох книгах. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. Кн. І: Історія зарубіжної педагогіки. 2010. 624 с.
4. Зайченко І. В. Історія педагогіки: у двох книгах: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. Кн. II: Школа, освіта і педагогічна думка в Україні. 2010. 1032 с.
5. Михалюк А. М. Педагогіка: інтерактивний контент. Київ: Каравела, 2022. 242 с.
6. Педагогічна майстерність учителя: навч. посіб. / за ред. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної. Вид. 2-е, випр. і допов. Харків: ОВС, 2006. 221 с.

7. Пехота О.М., Старєва А.М. Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя: Монографія. 2-ге вид. доп. та перероб. Миколаїв: «Іліон», 2007. 272 с.

8. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. Вид. третє, перероб. і допов. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2013. 230 с.

9. Шулигіна, Р. А. Педагогіка : навч.-метод. посіб. / Р. А. Шулигіна ; МОН України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. - Суми : Університетська книга, 2023. 143 с.

ДО РОЗДІЛУ 4 «СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

1. Аршава І.Ф., Корнієнко В.В.. Основи нервових та психічних хвороб. Підручник. Дніпро: «Свідлер» 2018. 359 с.

2. Аршава І.Ф., Кутєпова-Бредун В.Ю. Спеціальна психологія. Навч. посібн. Дніпро, 2019. 219 с.

3. Пахомова Н.Г. Спеціальна психологія : навч. посіб. для студентів спец. 6.010105 – «Корекційна освіта». Полтава: Полтав.нац.пед.ун-т ім. В.Г.Короленка, 2015. 359 с.

4. Спеціальна педагогіка і психологія : сучас. термінол. словник / за ред. Л.І. Прохоренко, В.В. Засенка. – Київ : Генеза, 2024. 272 с.

5. Спеціальна психологія: підручник. В. Кобильченко, І. Омельченко. Київ: ВЦ «Академія», 2020. 224 с.

ДО РОЗДІЛУ 5 «ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ»

1. Індекс інклюзії : дошкільний навчальний заклад: навчально методичний посібник / Під заг. ред. Шинкаренко В. І. Київ : ТОВ «Плеяди», 2011. 100 с.

2. Інклюзивна освіта від А до Я : poradник для педагогів і батьків / укладачі Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.

3. Козіброда Л. Основні моделі організації інклюзивної освіти в умовах загальноосвітньої школи (початок ХХІ ст.). Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2020, № 8 (102). С. 15-27.

4. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія. Київ : «Самміт-Книга», 2009. 272 с.

5. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.

6. Соціальна та освітня інклюзія: історія, сучасність, перспективи розвитку: колективна монографія у 2 частинах. Частина 1. Інституційні та особистісні аспекти впровадження в Україні./ за ред. С.П. Миронової, Л. Б. Платаш. Чернівці: «Технодрук», 2021. 352 с.

7. Садова І.І. Інклюзія у закладах загальної середньої освіти України: тенденції розвитку : монографія. Дрогобич : Посвіт, 2020. 447 с.

8. Теорія і практика інклюзивної освіти : навчально-методичний

4. СТРУКТУРА БІЛЕТУ

Екзаменаційний білет містить 3 запитання відкритої форми, зміст яких стає відомим вступнику лише при отриманні білета. Зміст запитань відповідає переліку питань розділів 1-5, наведених вище. Тривалість іспиту – 2 астрономічні години.

Критерії оцінки відповідей:

Кожна відповідь на питання оцінюється за 200 - бальною шкалою:

0-99 балів виставляється вступнику в аспірантуру, який володіє матеріалом на базовому рівні, викладає його безладно, допускає помилки у визначенні фундаментальних понять спеціальної освіти, дає неправильну відповідь на поставлене запитання.

100-124 бали виставляється вступнику в аспірантуру, який частково володіє матеріалом і здатний відтворити незначну його частину, дає часткову відповідь на запитання, але припускається помилок.

125-149 балів виставляється вступнику в аспірантуру, який демонструє знання в обмеженому обсязі, не знає значної частини програмного матеріалу, основних понять спеціальної освіти, допускає істотні помилки при визначенні основних понять спеціальної освіти, форм навчання та методик супроводу.

150-169 балів Виставляється вступнику в аспірантуру, який знає лише основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає недоліки у викладенні теоретичних положень щодо організації спеціальної освіти, плутає моделі підтримки, не до кінця розуміє ролі фахівців (дефектолога, асистента вчителя, логопеда, психолога тощо) в командній роботі.

170-189 балів виставляється вступнику в аспірантуру, який твердо знає програмний матеріал зі спеціальної освіти, грамотно і по суті викладає його, припускається декількох незначних помилок, які вміє виправити, викладений матеріал ілюструє прикладами з практики роботи з дітьми з ООП, орієнтується в сучасних підходах.

190-200 балів виставляється вступнику в аспірантуру, який глибоко та міцно засвоїв програмний матеріал зі спеціальної освіти, вичерпно, послідовно, грамотно й логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою, вміє аналізувати педагогічні ситуації, критично оцінювати освітні моделі для дітей з ООП, володіє професійною термінологією, орієнтується в сучасних дослідженнях галузі.

Підсумковий бал за екзаменаційну роботу виставляється, як середнє арифметичне балів за кожне завдання.